

Novine

G. Milač Šimon, profesor
M. Sobota

Zvezna ul.
Ugovor: Marijin List s Kalend. Srca Jezušovoga

Leto XVII. št. 38.

Glasilo Slovenske krajine

Uredništvo : M. Sobota
Telefon št. 28.**Divjanje fašistov nad našimi brati.**

Poročali smo o groznoj sodbi v Trsti. Zavolo nje obsoja fašiste vnog svetovnih listov. Pri tej priliki pa pišejo tudi od drugih grozot. Bečki list (Wiener Allgemeine Zeitung) med drugim piše: „... je šlo dozdaj prek 20 jezer Hrvatov i Slovencov skoz italijanske temnice, kde so jih mantrali na najhüsi srednjeveški način. V teh 8 letaj so fašistične bande pomorile 2172 Hrvatov i Slovencov.“

Goreče morje.

V grčkom pristanišči Pirej se je na ednoj angleškoj ladji predrla posoda, v šteroj je bio benzin. Toga so ne opazili i benzin se je razlejao po vodi. Po nepriliki je eden marinar vrgeo v morje žareče vogelje. Morje se je naednak vužgal, ravnotak tudi prek dvajstti ladij. Gorelo je več dni. Škoda znaša do 150 miljon Din.

Zverinski oča.

Uradnik Edgar Baehl iz Maison Massitte je pred ednim letom zvršo hūdodelstvo, po šterom ga moramo bole prispodablati zverini, kak človeki. Od doma je odneso svojo dveletno hčerko i jo je v ednom logi živo zakopao. Ženi je zlagao, da jo je odneso k ednoj dojilji. Hūdodelstvo so zdaj odkrili i zverinskoga oča zadene zaslужena kaštiga.

Rüp nesreč.

V Celji se je preminoči ponedeljek zgodilo pet nesreč. Dva delavca sta si v logi pri sekanci lesa potrla roke, dva vajenca noge, eden zidar pa je spadno pri zidanju z rušta i se je močno pobio.

V smrt zavolo glada.

V Budapešti so tri sestre: 21 letna Marica, 18 letna Zlata i 16 letna Irena Albéti živele v tak velikom pomenkanji hrane, da so zdvojile nad življenjom i so se zagiftale. Edna je umrla, dve pa so žmetno ranjenivi v špitao odpelali.

Mi 2
M. Sobota

Izhaja vsako nedelo.

CENA: na skupni naslov 25, na posameznega pa 30 Din. V drugih evropskih državah 75 Din. V Ameriki, Avstraliji z Marijinom listom vred 4 dolare.

Cena oglasov: cm² 75 par, med tekstrom 150 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanihom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštnino oglašite. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

„ČUDNE ZAHTEVE v PREKMURJU.“

Pod tem naslovom je 3. avgusta izšeo v Jutri članek, k šteromi moramo istini na drago par stvari priponniti. Nacionalnoj javnosti dá članek na presojo tisto, ka so Novine pisale od prefarbanja neslovenskih napisov v Lendavi. Mi na to sodbo odgovorimo etak: Jutro je pisalo — što je bio pisec, ne vemo — ka so te napise prefarbali prej Madjari, ki so z Madjarskoga prišli po noči prek i odišli. Naj sodijo zdaj naši nacionalci, da li je ta pisava v čast našoj oblasti ali ne!? Ne podkopa takša pisava naše politične oblasti i naše žandarmerije, kak da ne bi bile zadosta pazlive, ka so se mogli Madjari prek mej vkradnoti i to norijo napraviti!? Sodite! Novine so pa pedopovedljivo veliko čast priznale i tudi djansko pokazale do naše oblasti, kda so v članki, nad šterim se zgražajo gotovi nacionalci, zahtevale, naj se oblast poštuje i naj se napisi spremenijo z znanjom i po odredbi oblasti!

Nadale se se Jutro zgraža nad nekdanjim pisanjem Novin i Népujsága, ka sta prej teva lista napadala naše nacionalce! Štere!? Mi bomo tistim nacionalcom, ki so bili napadnjeni, v obraz ne samo pogledali nego v obraz tudi istino povedali. Šteri so tisti!? Mi nevemo za nikše napade, kako mo zahvalni, če nam je pisec Jutra naznani!? Mislimo, da se ne napada nikdar nišce zavolo narodnoga čutenja, če se graja za druga dianja. To dvoje samo tisti vküp mesajo, ki majo zadosta zrokov, da se v „nacionalni kaput“ skrivajo Mi, ki smo bili i smo narodnjaki ne s kričom, nego z delom, toga ne potrebujemo. Ravno zavolo toga pa se nešterni gospodje spotikajo nad nami i kričijo v svet, da smo nazadnjaki i ne včinimo nika za jugoslovanstvo. Vsem tem i celoj jugoslovanskoj javnosti ponovno zatrdimo, da smo bili, smo i ostanemo narodno zavedni i da vüpamo s svojim delom več do-

segnoti za jugoslovansko zavest kak vse kričanje i nápadanje.

Ka piše Jutro nazadnje, da bi se najmre mogli v Slovenskoj Krajini zdržiti vsi dobromisleči, jugoslovensko čuteči elementi, to tudi mi podpišemo. To je naša stara zahteva. Da se to ne posrečilo, nesmo krivimi, ki iščemo jugoslovenstvo v tom, ka tiho delamo za narod, šteri je potreben pomoči i ne kričimo, kakši narodnjaki smo. K zdrženju vseh dobromislečih i jugoslovensko čutečih elementov v Slovenskoj krajini ne nika drugo potrebno, nego spoznanje toga, da napadanje, vočimetanje, podtikanje, blatenje i kričanje v slovenskih listaj ne nikše narodno delo. Zato pa prosimo vse, da takše pisarenje preneha. Ne pisati, nego delati je potrebno i to: zdrženo delati. Lansko proslavo, štere edini namen je bio, da se zahvalimo za naše oslobojenje i da pokažemo lübezen do svoje nove domovine — Jugoslovije so nešterni gospodje napadali. Na tom mestu tistim povemo, da želimo zdržitev tudi z njimi. Naš cito je povdaro predsednik pripravnalnoga odbora lanske proslave. Te cito je: *naj postane naš kraj trdnjava narodne, državne zavesti.* Kak naglašajo, je tudi njihov cito takši. Zato pa: *na skupno delo za bolšo bodočnost naroda v znamenji jugoslovanske misli!*

Smrt dveh deklic.

Trinajst letna deklica Angela Kržan se je pelala s svojov 3 letnov nečakinjov z vlakom k brati blizu Ljubljane. Deklici sta stali pri stubaj vagona i vün gledali. Pri ednom ovinki jevi je močen sūnek vrgeo z vlaka v preci globoki jarek. Bili sta na mestu mitvivi.

40 komunistov zgrabenih.

Policija je v nedelo v Pešti areterala 40 komunistov, ki so vün ohešili rdečo zastavo, so delili komunistične plakate i so priredili spravišče.

Kalendar.

september (30 dni) 39. teden.

dnevi m.	Kim. kat. tedna	Evang.
22	pond.	Mauricij
23	tork	Tekla
24	sreda	Rupert
25	četrtek	Kleofa
26	petek	Ciprijan
27	sobota	Kuzma i D.
28	nedela	Venčeslav

Senje: 22. Sv. Jelena pri Čakovci, 24. Cankova.**Vreme:** Nestanovitno, oblačno.**Vozni red:****Hodoš:**prihod iz M. S. ob 11¹⁴ i 17⁴⁸ vörí odhod v M. S. ob 6⁰⁶ i 12⁰⁴ vörí**Murska Sobota:**prihod iz Hodoša ob 7⁴⁵ i 13⁴⁰ vörí odhod v Hodoš ob 9³⁰ i 16 vöríprih. iz Ormoža ob 9¹², 15⁴¹, 19³⁵, 20⁴⁰ v. odh. v Ormož ob 5¹⁶, 9²⁰, 14¹⁰, 18⁵⁸ v.**Ljutomer:**prih. iz G. Radgona 5⁴³, 14¹⁵, 19²³ v. odh. v G. Radgono 8⁴⁰, 15¹⁰, 20⁰⁴ v.**Ormož:**prih. iz M. S. ob 7⁰², 13¹⁰, 16, 20⁴⁸ v. odh. v M. S. ob 7²⁸, 13⁵⁵, 16¹⁵, 18⁵⁴ v.**D. Lendava:**prih. iz Čak. ob 5¹⁶, 9⁰⁸, 13⁴⁹, 20³⁸ v. odh. v Čak. ob 5²⁶, 10¹⁵, 14¹⁶, 21 v.**Čakovec:**prih. iz D. L. ob 6²⁵, 11²⁵, 15¹⁴, 22¹⁰ v. odh. v. D. L. ob 4²³, 8⁰², 12⁵⁵, 19³² v.**Murska Sobota****Naša gimnazija.**

Včenje se je te teden začnolo. Žalostno za nas je to, da mamo samo pet razredov, viši trije pa so prenehali. Vseh dijakov je 220, med temi 41 deklic. V prvi razred se je vpisalo 68 vučencov i to 52 dečka i 16 deklic. V peti razred se je dozdaj vpisalo 22 dijakov.

Vse tiste petošolce, ki so se dali pregovoriti i so se dali vpisati na drugih zavodaj, prosimo, da se povrnejo na nošo gimnazijo. To žele od njih nadalni obstoj gimnazije. Žalostno je, da so se dali pregovoriti, šebole žalostno pa to, da so jim pugovarjali lüdje, ki bi jih morali celo stavlati. Narod jim toga ne pozabi. — To ponovno naglasimo, da šolnine petošolci ne do plačivali.

*

— Kalendar Srca Ježušovoga za prihodnje leto (1931.) je že gotov i

Ka novoga v Belgradu?

Obisk spanskoga princa. V Belgradu se je v nedelo stavo princ Don Alfonso di Orleans. Pozdravili so ga zastopnik Njeg. Vel. krala, spanski poslanik i drugi predstavniki. Iz Belgrada se je odpelao princ proti Bukarešti.

Kongres gospodarskih zbornic. V soboto se je pod predsedstvom Milutina Stanojevića, predsednika belgradske trgovske zbornice otvoril kongres gospodarskih zbornic i organizacija.

Novi predsednik Državnoga sveta. Z ukazom Nj. Vel. krala je postavljen za predsednika Državnoga sveta dr. Niko Perič minister v pokoji.

Novi uradniški zakon. Komisija, ki je sestavljala novi uradniški zakon, je dokončala svoje delo.

Važna odredba predsednika vlade. Ar je vladni predsednik od večih strani dobo poročila, da se v tiski ne sme kritizerati delo državnih, banskih i občinskih nameščencov, je izdao sledečo naredbo: „Z niednim zakonom i tüdi po tiskovnom zakoni ne prepovedana objektivna (istinska) kritika dela i ponašanja organov oblasti, nego je vsakom slobodno, da lehko potom tiska slobodno kritizera i opominja na nepravilnosti vsakoga organa oblasti, se razmi pod osebnov odgovornostjov svojih trditiv.“ — G. minister je izdao potrebna navodila za pravilno uporabo ino izvajanje tiskovnega zakona.

Svetovna politika.

Vujaške priprave na Vogrskom. Ceravno vlada na Vogrskom

se dobi po 10 Din. v Prekmurskoj tiskarni. Kalendar je tako lepi i de vsaki meo veselje ž njim.

— **Odlikanje.** Med odlikovanimi, štora imena smo (pod Slovenskov krajinov) v zadnjoj številki objavili, je po nepriliki izostalo ime g. J. Lipiča, uradnika v Prekmurskoj banki. Tüdi on je dobo red Jugoslovanske krone V. razreda. Častitamo!

— **Koncert.** šteroga je priredo preminičo soboto orkester pod vodstvom g. Nadaja, se je tako dobro posrečo. Tak lepoga nastopa sploh nesmo' pričakovali. Na koncerti sta nastopile tüdi Stojanova gospa iz Ljutomera i gdč. Marženka N. iz Ljubljane s pevskimi točkami.

— **Novice iz šole.** Dobili smo nova vučitelja, g. Bračka iz Maribora. Gdč. Majerova, ki je bila prestavljena k Sv. Jurji, ne bo šla, nego ostane duže na mestu.

— **Spremembe v upravi bolnice.** V soboto nas je zapušto g. Milan

med kmečkim narodom i delavci veliko nezadovolstvo zavolo neznosnih razmer, se vlada več briga za vojsko kak za gospodarske zadeve. Listi poročajo, da minister za vojsko zove celo iz inozemstva oficer, ki bi prevzeli vodstvo vojske. Za glavnoga voditele je določeni neksi italijanski general Rovetti.

Politični nemiri na Poljskem. V večih mestaj je prišlo do oposicionalnih demonstracij. Zavolo velikih nemirov je policija areterala celo več prvejših poslancov. V večih varšaj je prišlo do krvavih vuličnih bojov.

Volitve v Nemčiji. Preminoč nedelo so se v Nemčiji vršile parlamentarne volitve. Izid je vznemiro europske politične kroge, ar je prinešeo zmago komunistom i narodnim socialistom, ki so za revizijo mirovnih pogodb. Narasli sta tüdi katoličanski stranki: Centrum i bavarska lüdska stranka. Vseh poslancov je 513. Od teh dobijo; socialni demokratje 142 (prle so meli 152), nacionalni socialisti 102 (prle 12), komunisti 77 (prle 54), centrum 76 (prle 62), nemški nacionalci 41 (prle 73), lüdska stranka 33 (prle 45), gospodarska stranka 23, nova državna stranka 20, bavarska lüdska stranka 19, Landvolk 18, krščanski socialisti 14, Hanoveranci 5, konservativna lüdska stranka 6, Landbund 3.

Zasedanje D. N. Na zasedanji Držtva Narodov v Ženevi je govorilo naš zvunašnji minister dr. Marinovič. Povdarja je, da se bojna samo tak prepreči, če se revidirajo pretirani nacionalizmi.

Florjančič, ki je štiri mesece vodo bolnico kak začasni upraviteo. Malo časa je bio tü, a je dosta napravo. Vredio je pisarno i se je tüdi inači trudo, da bi v bolnici vladao red. Bio je dober gospod, tak da ga je vse rado melo. — Po njegovom odhodu je prevzeo bolnico novi upraviteo, g. F. Šuštaršič iz Maribora. Vüpamo se, da de se med nami dobro počuto.

— **Nesreča na ledavskom mostu.** V tork opoldne se je nekši starejši moški pelao z biciklinom prek ledavskoga mosta pri Šiftarovom mlini. Kak je prišel na most, se je prevergeo i tak nesrečno spadno, da si je prebio lobanjo. Taki so ga spravili v špitao, kde so njemi rano zavezali.

— „INKA“ dišeča vinovica odstrani zagotovo i hitro vse bolečine reumatizma, zobobola, glavobola. Pri smicanji, prehladi, bolečinaj želodca pomaga „INKA“. Eden glažek z točnim navodilom košta 12 Din. Dobri se apoteki pri SVETOJ TROJICI v DOLNJOJ LENDAVI.

Slovenska krajina

Naročnikom na znanje!

Velko veselje naznanjamо našim naročnikom; *kalendarje so gotovi*. Na konci tega meseca jih začnemo razno pošilati. Vsaki naročnik Marijinoga *Lista, ki je plačao naročnino, dobi brezplačno kalendar. Mora pa plačati dva dinara poštnine, če plača za M. List samo 10 Din naročnine*. Kda do širitelje delili kalendare, morajo od vsa-koga sterjati dva dinara poštnine. Poštnino plača vsaki, čeravno bi sam šo po kalendare v tiskarno. To pa zato, ka se mora plačati voznina i poštnina za papir, klišeje (kepe) ko-rekture, rokopise i ne samo za razpo-šilanje. *Širitelje ne plačajo za sebe te poštnine*. Vsaki širiteo, kda dobi ka-lendare, dobi tudi ček, po šterom pošle upravi poštnino. *Kalendar nas košta zvün kepov i poštnine 33 000 Din.* Zato pa vsaki lehko zarazmi, ka mesto njega nemremo plačati poštnine, kda dobi veliki 10 Din. vreden kalendar brezplačno.

Naročniki, ki majo samo Novine, dobijo kalendar za polovično ceno, to je za 5 Din. Morejo pa teh 5 Din na položnici naprej notri poslati. Položnice dobijo v tiskarni v Soboti ali na upravi v Črensovcih. Poštnine tej ne plačajo.

Naročniki Marijinoga Lista, ki so v inozemstvi (Amerika, Francija, Nemčija itd.) i ki doma plačajo 15 Din. naročnine, ne plačajo nikše poštnine.

Ki žele kupiti kalendar, ga dobi v tiskarni, pri širitelj i na upravi v Črensovcih za 10 Din. Z 10 Din. je plačana tudi poštnina.

Vredništvo i uprava M. Lista
v Črensovcih.

*

— Navuk za tretjired sv. Fran-čiška v Črensovcih je dnes teden 28. septembra popoldnevi ob 3.

Velika žalost našega kobil-janskoga širitela. Naš širiteo v Kobilji, Gašparič Franc, plava v velikoj žalosti. Zgubo je jedinoga sina. Osem-najset let star sin je zajšeo med paj-daše i s temi se je podao v krčmo. Dobra mati je šla po njega pa ga po vsoj sili spravljala domo, celo je po-kleknola na kolena pred nesrečno de-te i ga tak prosila, naj jo boga i ide domo. Ne jo je bogao. Šmarnica ga je tak opijanila, da ne znao ka dela. Ostao je tam. Kda je pa domo pri-še, se je nesrečen obeso, ar ne znao ka dela. Naj njemi bo dober Bog smileni. Žalostne stariše naj potolaži smileno Srce Ježušovo, za nesrečnoga mladencu pa molimo.

— Odmevi na članek g. Horvat janka. Na vse kraje se grozno zgražajo nad pisavom g. Horvat Janka, ki je v Jugoslovani vüpao trdit, ka se je ed 75% zavednosti, ki pa tudi ne bila prava, zgubilo 100%. To je, ka nega tū niednoga zavednoga človeka. Visoki gospod nam je dao izjavo na te sramotilne trditve: „če je za 100% spadnola zavest, te z nami vred tudi on spada med nezavedne.“ — Drugi se je izrazo: „Kak so se Prekmurci strašno razžalili, kda je lani Jutro pi-salo nekaj proti njim. A nikdar kaj tak strašnoga ne je pisalo kak lasten rojak.“ Sveta istina. — Protesti so se vložili na merodajnom mestu proti takšoj pisavi. Gible se celi narod, da si poišče zadoščenje.

— Božične pesmi na note. Čadež Viktor, plebanoš v Mekinjaj je izdao lepe božične pesmi na štiri glase. Poslao jih je na našo upravo i tū se dobijo. Cena vseh štiraj glasov-partiture je 20 Din., posamezni glasi dva vküp — stanejo 5 Din. Pesmarski zbori, gg. kantorje i ki znajo igратi pa spevati, naj je naročijo.

— Rodovniško drüštvo Nedelica, p. Turnišče, za gojo i mlečno kontrolo simodolske goveje živine sporoča vsem, da je kr. banska uprava razsta-vó, štera bi se mela vršiti dne 18. sept t. l. preložila i vršila se bo dne dne 30. sept. t. l. Začetek prireditve je ob pol 8 vüri v gojdno v Nedelicu na prostori pri krčmi g. Ružiča. Vsi kmetovalci vableni!

— **Na Rupertovo, dne 24. t. m. bo na Cankovi veliko živinsko senje.**

Zastopstvo Transoceaniča, glavne ita-lijanske linije je v D. Lendavi na glavnoj vulici.

23

ZA NEDELO.

Po risalaj petnajsta.

Evang. sv. Lukača vu 7. tali:

Vu onom vremeni, šo je Ježuš vu váraš, šteri se zové Naim i šli so ž njim vučenice njegovi i velika vnožina. Gde bi se pa približávo k-varaškim vrátam: ovo mr-tveca so vün nesli, jedinoga sina matere svoje i ona je bila vdovica i ž njov varaška vnožina velika: Štero da bi vido Gospod, smilüva se je nad njov i pravo je njoj: Ne joči se. I pristopo je i doteckno se je škrinje (oni pa, šteri so ga nesli, stanoli so) i pravi: mladéneč, velim tebi, stani gori. I gori se je opravo, šteri je bio mrtev i začeo je gučati. I dao ga je materi njegovo. Obišao je pa vse strah i zvišávali so Bogā, govoréci: ka je veliki prorok gori stano med na-mi; i ka je Bog pohodo lüdstvo svoje.

Razgled po domovini.

Nova tobačna fabrika. Premi-nočo nedelo je bila v Niši blago-slovlena v navzočnosti zastopnika Nj. Vel. krala, večih ministrov i drügih predstavnikov nova tobačna fabrika. Pri toj priliki je bio tudi odkriti spo-menik vsem delavcom, ki so spadno-li v boji za osloboditev i vjedinjenje.

Velki mladenički tabor. Pri Velikoj Nedeli se je vršo v nedelo veličasten tabor, na šteroga so prihiteli zavedni dečki od vseh strani. Mešúva se i predgao je presvetli pomžni püšpek dr. I. Tomažič. Po sv. meši je bio vüni velki tabor. Nasto-

„Živlenje Slovanov v Italiji je pravi pekeo“.

Nemški list „Der Südtiroler“ pri-naša članek, v šterom popišuje grozodelstva fašistov. Da bomo videli, kelko naše slovensko lüdstvo v Italiji trpi, nešterne stvari ponatisnemo. List piše:

„Tiskarno „Pučkog prijatela“ so fašisti 1. 1919. zežgali, v „Narodno tiskarno“ pa so vrgli bombe. L. 1925. so napadnoli tudi „Tiskarno kat. tisk. drüštva“ i „Goriške straže“. . . Za-žgali so „Narodni dom“ v Trsti . . . v Rojani, v Sv. Ivani i v Barkovlaj pri Trsti . . .

Na otoke je odpelanih na stoti-ne Slovencov . . . 73 Slovani so dozdaj obsojeni na 686 let temnice. Zvün teh pa se nahaja v preiskoval-nom zapori 50 Slovencov. V vozaj jih tak manrajo, da so si že trije lüdj

iz straha pred nadalnjim mantranjom vzeli živlenje . . .

550 slovenskih i hrvaških šol so prek noči spremenili v čisto italijanske. Vsi vučiteli do zadnjega, 800 po broji, so bili pregnani iz dežele ali pa pre-stavljeni v južno Italijo. Prek 50 jezer slovanske dece ne vživa več pouka v materinskem jeziki . . .

L. 1927. pa je vlada prepoveda-la vsa slovanska drüštva, tak da dnesden ne niti ednoga več.

V najnovejšem časi so prepo-vedana celo slovanska krstna imena . . . Poitaljančujejo pa se ravno-tak rodbinska imena . . . Puljska prefektura je na te način 100 000 Hrvatom v Istri vsilila novo italijansko rodbinsko ime. Tržaška prefektura je poitaljančila dozdaj 60.000 rodbinskih imen . . .“

Razlage k tomu ne trbe, ar vsaki sam sprevidi, kak žalostna je usoda naših bratov v Italiji.

pilo je več govornikov. Zaključo ga je presvetli püšpek, ki je naglaso, da mora biti geslo mladine: Bog i Cerkev, dom i domovina, država i presvetli vladarski dom. Popoldnevi je bio v cerkvi velki cerkveni koncert.

Blagoslovitev delavskoga doma. Delavci so si v Kranji postavili lepi delavski dom, šteroga je v nedelo slovesno blagoslovo ljubljanski püšpek dr. Rožman.

Pazka na bicikliste. Zagrebčka policija ne pazi samo na avtomobiliste, nego tudi na bicikliste. V nedelo je bilo areteranih 30 biciklistov, ar se neso ravnali po predpisaj.

Nesreča pri deli. V tovarni Splošne stavbne družbe na Tezni je 51 letni Anton Kalin prišeo z levov rokov pod kladivo, štero dela s stisnjениm zrakom. Kladivo njemi je zmečkal roko. Odpelali so ga v špitao.

Tolvajija sredi beloga dneva. V pon delek opoldne so bili pri hišnom posestniki i krovskom mojstri Benke v Maribori v Aškerčovoju vulici 20 vsi pri obedi v jedilnici. Med tem časom pa se je neznani storilec neopaženo potegno v spalnico, kde je železna blagajna i je vzeo iz torbice, štera je bila skrita v umivalniku, ključ od blagajne, jo odpro i odneseo iz nje kaseto z 1700 Din. gotovine shraniakov knigicov z vekšim zneskom i z nekaj dokumenti i pali neopaženo odiše. Stanovanje je pritlično, pred hišov je 2 m. visoki železni plot i se v stanovanje z vulice ne vidi, čeravno so okna celi den odpreta. Policijska preiskava je tudi dognala, da skozi okna ne prišeo nihče v stanovanje. Mogeo je biti eden takši, šteromi so razmere v hiši dobro poznane i ki je prišeo z dvorišča kraja. Preiskava se nadaljuje.

Dijak strelao na profesora. V Pleviji je petošolec tamkajšnje gimnazije Milan Zarubica na javnoj cesti strelao na svojega profesora Gusareviča, a ga je k sreči ne zadeno. Policija je mladoga atentatora taki razorožila i aretirala. Strelao je zato, da ga je profesor preostro klasificirao.

Kmečka zveza za kmečke haske.

II. Ceste.

a) Za uspešno delo *okrajnih cestnih odborov* je neobhodno potrebno, da se tem odborom prepusti samostojno izvajanje odobrenih proračunov. Kak hitro so proračuni okrajnih cestnih odborov odobreni od kr. banske uprave odnosno od pristojnega ministrstva, naj je s tem že dana mož-

nost i pravica, da cestni odbori zvršujejo vsa v proračuni predvidena dela po lastnoj uvidevnosti, ne da bi trbalo za trošenje proračunskih postavk prositi še posebi za otvoritev kreditov. V nasprotnom primeri preti nevarnost, da se proračuni sploh ne morejo zvršiti pravočastno i v celom obsegi, ar se vsako delo zavolo številnih komisij silno zavleče i tudi podraži. Posebno vala to za dela, ki jih okrajni cestni odbori vršijo v lastnom speljanji. Tozadenvno opozarjam na dodatni način pri izvajanji občinskih proračunov (posebno v avtonomnih mestih), kde se ne zahteva otvoritev kreditov od nadzorne oblasti, ki je takše proračune odobrila.

b) Silna zahteva je tudi, da vse bivške okrajne ceste, ki v odločbi ministrstva za gradbe z dne 14. junija 1929 število 16.900 neso navedene kak banovinske (oblastne) ceste i so zavolo toga degradirane med občinske ceste prvoga reda (§ 5 zakona), predejo nazaj v upravo banovine oz. okrajnih cestnih odborov i da se proglašijo kak banovinske ceste I. ali II. reda. To pa iz sledečih razlogov: Občine so že preobremenjene i nimajo niti finančnih niti tehničnih sredstev za upravljanje teh cest, za štere so prle skrbeli okraji ali oblasti iz lastnih proračunskih sredstev. Ceste bi morale propauati, ka bi povzročilo veliko škodo za narodno gospodarstvo.

c) *Cestnim okrajom, ki so revni i nezmožni* vršiti gradnje novih, a potrebnih cest, ali drugih neodložljivih investicij, naj zasigura kr. banska uprava v svojem proračuni v obliki podpor prispevke prek 50% gradbenih stroškov. Izkazalo se je, da so nešterni pasivni okraji finančno tak šibki, da s težavov krijejo stroške za redno upravo i redno zdržavanje cest i da se nemrejo poslužüvati 50% banovinskih prispevkov za novogradnje, ar svoje 50% tne šume nemrejo zasigurati i kriti. Krivično bi bilo, če bi mogli samo bogatejši okraji (ki maju vekšo industrijo i vekšo davčno moč) izvajati investicijo, med tem da bi pasivni okraji šebole propadali.

(Dale).

AGRARNE ZADEVE

Što plača stroške parcelacije? Parcelacija se pravi razmeritev agrarne zemle za stalne agrarne interesente. Ta parcelacija se vrši po reviziji. 10. člen zakona od fakultativnega odkupa veleposestniške zemle jasno pove, da stroške plača veleposestnik. Etak se te glasi: „Zemlišča veleposestev se morajo parcelirati praviloma na podstavi nove izmere, priključene na dejelno triangulacijo. Oda-

jaci (veleposestniki) morajo prijaviti izbor (koga so zbrali) tehničnega strokovnjaka, pooblaščenoga inženera ali geometra po uradnoj poti po agrarnih uradaj ministerstva za agrarno reformo, prle kak se začnejo tehnična dela, pa tomi z ednim predložiti v odobritev pogodbo, štero so sklenili z njim.“

V tom členi se dvoje jasno pove: 1. da se zemla mora znova izmeriti i 2. da se je dužen veleposestnik pogajati za merjenje z inženерom, nikak pa ne agrarni interesent. Toga se merjenje ne tiče.

Ešce bole jasno pove 12. člen tega zakona, ka se stroški merjenja tičejo veleposestnika. Te se pa glasi: „Če se ne postopalo po členi 10. pravilnika (to je, če se zemla še ne izmerila), se more opraviti potrebna izmera zemlišča, vse to pa na stroške veleposestnika.“ Teva dva člena razložita, što more plačati merjenje zemle po reviziji. Pripomnimo, ka to vsako dete zna, ka kda de veleposestnik trži zemlo, si zračuna stroške merjenja v ceno zemle. Ali agrarni interesent posebi ne je dužen to plačati.

Cene:

Penezi (11. septem.): dolar Din 56—, Argentinski peso Din. 21, šiling Din. 790, lira Din 2'90, peng Din 9·80, marka Din 13·37, uruguajski peso Din. 50, frank Din. 2·20.

Živilina: biki, junci i telice Din. 7—8 (jako debeli Din. 9), krave Din. 3—5, teoci Din. 14—15—, svine Din. 14—.

Oda se

včasi novi mlatilni mašin, šteri ma 6 HP (konjskih sil). Poizve se v Bogojini pri FRANC MAUČECI, hiš. štev. 57.

Tri mizarske pomočnike i ednoga vajenca

taki sprejme PÉTEK JOŽEF mizar v Bogojini.

Zabelo

dobite v vsakoj vnožini najceneje. Platite za najnižišo ceno v svoj hasek v Trgovini F. SENČAR Ljutomer.

Stanovanje

S 1. novembrom se oddata v Grajskoj ulici **2 vekšivi stanovanji** (3—4 sobe) s pritiklinami i velikim vrtom.

Poizve se v

Prekmurskoj tiskarni
v Murskoj Soboti.

Za naše male.

Botjak Matija:

Smrt — botra.

Bilo je staroga časa, gda je še smrt večkrat vidno po sveti hodila. Ednimi sirmaškimi kovači se je narodo deseti sin, pa je že ne mogeo botre dobiti. Gda ga že več dni doma meo nekrščenoga, je pravo svojoj ženi: „Vidim, da mi nišče nešče iti za botro, zato brez krsta nesme ostati. Odnesem ga jaz sam pa ga dam okrstiti.“ Žalosten je šo proti cerkvi. Med potjov ga sreča velika sūha žena, ki ga pita, zakaj je tak žalosten. „Kak bi ne bio žalosten“, odvrne sirmak, „da nemrem svojemi desetimi sini botre dobiti“. Smrt njemi pravi: „Če šeš mene vzeti, idem ti rada, ali znaš, jaz sam smrt.“ Kovač je zadovolen, ideta v cerkev i okrstiti data dete. Smrt pa je pravila, da to dete nede melo nikdar stalnoga življenja, kak neden deseti brat ne. I je pravila, naj ga da v šole da se navči za doktora. Minolo je dosta let i deseti brat je postao doktor. Srečao je ednok večer smrt, štera se njemi je naznanila, da je njegova botra i ga je oprosila, naj jo nese v bližnjo ves,

ka se ona boji psov, šteri majo dvoje oči, ka jo tej vidijo i lajajo nad njov, te pa jo ovadijo. Či pa de jo on neso, je nedo vidili. Za nošnjo njemi je obečala dugo življenje. On jo je vzeo na hrbet. Kda jo je neso proti tistoj hiši, kde so meli betežnika, so psi tülili. Kda je stopo ž njov v hišo, je betežnik, šteri je že tri dni vmirao, taki vimore. Mladi doktor pa je prestrašeni šo nazaj domo. Prle kak sta se s smrtjov razločila, njemi je pravila: „Da sam ti botra, bom tvojim očam vseli vidliva. Za dar pa ti dam, da boš poznao vsakšega betežnika, šteri de še za ozdravljenje. Či boš me vido pri betežnikovih petati, te li враči, če pa bom stala — pri zglavniki, te odidi, ar nede pomoci.“ (Dale).

Sosed k sosedil.

Ednok je prišeo sosed Janez k sosedu Marki, ki je bio ešče na poseli. Janez sklonka po dveraj, pa pita: „Marko ali še spiš?“ „O ne“, odgovori te. „Marko, posodi mi 100 Din.“ pravi Janez nadale, a Marko je bio preveč skopi, pa odgovori: „Še spim, še spim!“

VGANKE.

Predzadnja številka. Rešitev so poslali: Bedič I. Budinci, Vogrin Št. Rakičan. Osterc Marija i Martinšek Ivana Beltinci. Vse je prav rešo Bedič. Dobi knigo: Življenje svetnikov.

Zadnja številka. Rešitev:

- Čas je zlato.
- Gostilničar.
- Bolša je žlica soka v miri, nego polna miza jedi v prepri.
- Pozdrav uredniki Novin.
- Zrakoplovec.

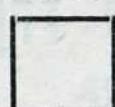
Nove vganke:

- Ček, čorba, goba, ob, ren, vol. Sestavi iz tej reči znani slov. pregovor.

Jelena Ravnik
Trsat

Ka je njeni mož?
Obe poslala Celec Irma, M. Sobota.

2.

a, o, p, p, v, e, s,
c, t, a, r, n, a, e,
v, n, e, o, z, a, d.

Kakša prepo-
ved je na
tabli?

Poslao Botjak
Mat. Petanci.

4. e, e, e, v, v, j, l, l, p, p, z, g, s, n, n, r,
u, a, a, a, i, o, o, k, č, d, t, t.

Slov. pregovor. Poslao Horvat Fr. Rakičan.

5.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 1. 2. 3. 4. 5. . 1. 2. 3. 4. . . 1. 2. 3. . . . 1. 2. 1.
----	---

davljemo sosedom
varaš na Češkom
vnožina) istoga
ednina) samost.
veznik
soglasnik

Poslala Sreš Katica, Brattonci.

Za nagrado damo knigo: Kako smo se zedinili.

Pošta upravnosti.

R. I. Zagreb. Ne se na staro terjalo, nego za drugo polovico. Sprejeli poslano. Vse vredi zdaj. **Vuk Franc, Dolnjelandske gorice.** Z zahvalnostjo sprejeli pozdrav i 550 Din. od Lisjak Andreja, od vas pa 500 Din. na Dom sv. Frančiška. Oča sirot naj vira povrne obilno. Ostale peneze dajte prek po priliki. **Debelak Alojz, Rakičan.** Vse je vredi. Prijetila se je mala pomota.

Gospodarstvo

Beltinska pšenica, štera se pova na semenogojskoj postaji, se je tak dobro obnesla, da je ves letošnji predlek prevzela banska uprava. Što se za pšenico dozdaj ne javi, je več ne

dobi, ar je že vsa zaprošena. Banska uprava jo razdeli po celoj banovini za polovično ceno.

Pred sejanjom. Te dni se zčne sejanje strmenoga. Pri leini dosta odvisno tudi od sejanja. Za vsako zrnje je dobro, če pride primerno globoko. To je potrebno zavolo korenja, štero se v globokoj zemli bole prime. Za časa sūše pa ma to še drugi pomen. Korenje, ki je globoko v zemli, ma duže vlago. Pri oranji treba gledati na to, da bo zadosta globoko. Drugo, na kaj trbe paziti je to: kakše naj bodo postati? Vsakši žele, da iznūca vsaki falaček zemle. Da je bo več iznūcane, se naj tak orje, da bodo postati kem šerše i bo na njivi kem menje razgonj. V razgonjaj nam ne zraste silje, zato če je teh dosta, je kmet na škodi. Vozke postati so samo v dnečnom mesti potrebne, da ležej odteče voda. — Pri sejanji treba paziti na to, da se zrnje po nepotrebnom ne zapravla, na drugojo strani pa, da setev ne preredita. Najbolše je pač sejanje z mašinom, ar te seja, kak je ravno potrebno. Bilo bi jako dobro, da bi si pomali vsakša občina spravila konči dva sejalniva mašina.

Zrnje: pšenica Din. 140; žito Din 120; oves Din. 130, kukorca Din. 130, krumpli Din. 40, ajdina Din. 130, proso Din. 120, lenovo seme 300, novi grah črešnj. Din. 250, mešani Din. 200.

Odavam stare lagve

po fal ceni od 40 do 2200 litrov. VARAŽDIN Vidovski trg št. 5. MIRKO MATINČEVIĆ.

Posestvo z goricami

na sunčnoj legi, sadovnjak hiša, gospodarsko poslopje oda KRIŠTOFIČ ŠTEFAN v Globočkom bregi pri Štrigovi. Ki še kupiti naj se javi pri VUK MATJAŠI v Žižkih.

Išče se k deci

iz bolše hiše 15 do 16 letna deklina. Mesto je v vesi (na deželi). Več se zvedi v PREKMURSKOJ TISKARNI v M. Soboti.

Na licitaciji

se oda 26. oktobra t. l. ob dveh popoldnevi hiša s tremi lokalni (prostorji), kuhnjov i malov kletjov (spezom). K hiši spada: 2 štali s parmov i gümnom, pralnica s sobov, kolarnica, drvarnica, sadovnjak, ogräček za zelenjavno, 5 plügov senožati, 9 plügov loga, 7 plügov njiv i trifrtale plüga goric.

KREPST, Tešanovci 58.

JEDINI SLOVENSKI ZAVOD BREZ TÜJEGA KAPITALA JE VZAJEMNA ZAVAROVALNICA v LJUBLJANI, Dunajska cesta 17.

1. Proti ognji: a) za raznovrstne izdelane stavbe kak tudi stavbe med časom zidanja, b) vse gibajoče blago, pohištvo, zvone i spodobno; c) polske pridelke, zrnje i krmo.
2. Zvone glaže proti razpoki i prelomi.
3. Sprejema v živlenskom oddelki zavarovanje na doživetje i smrt, dečinski herb, dale penzijska i lüdska zavarovanja v vseh spremembaj.

Zastopniki v vseh mestih i faraj. Glavno zastopstvo za Slovensko Krajino pri upravi NOVIN v ČRENOVCIH, štora potom svojih širitelov i drugih pomočnikov, šteh imena bomo objavili, ide vsem na roko. Javite se pri njoj i dobite vsa pojasnila brezplačno!

Razglas.

Občinski trgovski prostori v občini 66/a v Šalovcih se z vsemi priteklimi — dne 30. sept. 1930. predpoldnom ob 10 vuri na lici mesta oddajo **na javnoj dražbi** v zakup za dobo 5 let od 1. aprila 1931. do 31. marca 1936.

Izklicna cena 2800.— Din.

Reflektanti morajo vložiti pred dražbo 5000.— kavcije i zvün toga z merodajnimi (verodostojnimi) svedčanstvi dokazati, da so premožne osebe.

Dražbeni pogoji so na razpolago i na ogled vsaki čas pri občinskem župani.

Za občino:

2 ŽUPANEK obč. župan.

Prva stalna

najvekša i najfalejša

zaloga z

zidanimi pečmi i ploščami

za štedilnike (Kachel für Sparherd)

raznovrstne kvalitete v velkoj izbiri

se nahajajo v trgovini galanterije i železnine

GUSTAV DITTRICH-a v MURSKOJ SOBOTI.

Dober leder i poplatje.

Če ščete biti zdravi v vlažnom jesenskom i zinskom vremenu, morete meti dobro obüteo i z dobroga ledra. Fál je samo dober leder, slab leder je dragi. Zakaj? Dober leder trikrat tak dugo drži kak slab i se samo ednak od dela plača. Dober leder pa samo pozna, što ma dugoletno prakso v njem, ne pozna pa ledra, što je ne meo posla z njim, kakšteč se hvali. Vsi vučeni šoštarje i kmetje posvedočijo, da je pri meni dober leder i poplatje, ar mam 30letno prakso v njem. Kmetje, šteri pri meni leder kūpüjejo, dobijo vsigdar po meri, ne več i ne menje, kak nūcajo. Šoštarje pa, šteri pri meni leder kūpüjejo, majo vsigdar delo. Zato vsi, ki ščete meti za jesen i zimo dobro obüteo, dober leder, dobre poplate i fál, to vsigdar dobite pri ŠKAFAR JOŽEFI trgovci v Beltincih.

Parcelacija!

Sto oralov prvorazredne zemle, travnikov! Poleg je železnička postaja, pošta, tjedensko senje, štiri trgovine, več obrtnikov i podravsko življenje v občini. Dobri pogoji za odplačilo! Pismene prijave poslite posestniki Kraus-Tudiči v Severin, kraj Bjelovar.

Sprejmem vajenca

iz dobre krščanske hiše TKALČIČ JOŽEF, mizarski mojster Nedelica.

Tri mizarske pomočnike

sprejme taki KUTAŠI EUGEN mizar v Bogojini.

Vajenca z bolše hiše taki sprime BANFI JOSIP gostilničar v Murskoj Soboti.

Betege pri Svinjaj

zabranite, če jim dodenetate konči dvakrat na teden

MASTELIN

Svinje se bodo dobro redile i postanejo debele. Mastelin dobite v vseh trgovinaj i apotekaj.

K odaji hiša

v Murskoj Soboti v Slovenskoj ulici, ohranjena v dobrom stani. Hiša je pripravna za trgovino. Več se pozvedi v PREKMURSKOJ TISKARNI.

Vse šolske potrebščine i knige se dobijo v trgovini HAHN IZIDOR v Murskoj Soboti.

KOLAR

Upravitelstvo veleposestva v Gornjoj Lendavi sprejme poštenoga, marlivoga kolarskoga mojstra. Istotam se oda kmetom pod jako ugonimi plačilnimi pogoji tudi na rate: **6 zdravih močnih konjov za vprego**, kobile i kancere. Pojasnila pri

upravitelstvi veleposestva Gornja Lendava.

ŠTEFAN LAZAR :

KRALJICA ESTERA.

Povest po zgodbi iz Sv. pisma.

— Potem naj Hatak vsaj javi kraljici da tu stoji neki mož in ima za njo sporočilo . . .

— Ne upam!

— Prisegam, da te kraljica poplača!

Inaros se je zamislil in je po nekem hlapcu sporočil Hataku, kar je Mardohej povedal.

— Kaj se ti je zgodilo, Mardohej?

— Potem ti že povem . . .

Kar omahoval je pred vrati. Vsaka minuta mu je bila večnost. Inaros se je naposled oglasil:

— Hatak prihaja!

Pozdravil je.

— Kje je oni človek? — je vprašal Hatak in je stopil skozi vrata. — To je?

Mardohej je stopil pred njega.

— Gospod!

— Ti si, Mardohej?

— Da . . .

— Hodi za menoj!

Peljal ga je v sobo, ki je bila poleg vhoda.

— Kraljica ti je poslala obleko. Sleci žalni plašč.

— Izraela objokujem . . .

— Hitro, sleci ga!

— Ne smem!

— Mardohej, razumi, da v Kserksovo palačo ni dovoljeno stopiti v žalni obleki!

— Kaj naj storim?

— Sleci jo. Kraljica čaka. Drugače ne moreš do nje.

Slekel se je in oblekel perzijsko obleko. Hatak ga je peljal v dvor.

Kraljica Estera ga je čakala v sprejemni dvorani. Vse je poslala ven, le Vasti in Fajdime sta ostali tam.

— Brat!

Mardohej se je zgrudil na tla.

— Izraela je konec!

Kraljica je osupnila.

— Kaj govorиш?

Zgrabila ga je za roko in ga dvignila.

— Mardohej, govor . . .

— Ali ne veš? . . . !

Bol se je vsula iz njega:

— Kserksovi klicarji so nesli naredbo v vse pokrajine, da naj vladarji trinajstega Adarja dajo pomoriti vse Jude, može, žene, od dojenčka do starcev in naj vzamejo od njih vso govejo živino in vso posest . . . O, Hadassa!

Kraljičin obraz je postal ko bleda rumena vrtanca, ki rase na polju Adummin, v Benjaminovi zemlji.

— Ali je to res . . . ?

— Tu je prepis naredbe . . .

Izročil ji ga je.

— Adonai . . . — je šepetala kraljica in je polglasno začela čitati Kserksovo naredbo. — „Jaz, Kserkses, Darijev sin, kralj Perzije in Medije, tem potom ukazujem vsem vladarjem in namestnikom, da trinajstega Adarja . . .“

Beseda ji je zamrla na ustnicah.

— Izraela je konec . . . — je ponovil Mardohej topo.

— Brat!

Estera se je vrgla stricu krog vratu.

Vasti in Fajdime sta potrti stali pred njuno boljo.
— Kdo neki je to povzročil? — se je zdramila kraljica.

— Jaz . . . — je dejal tiho Mardohej.

— Kaj govorиш?

Mislile so, da se mu je zmedlo.

— Jaz sem vzrok . . . — je ponovil Mardohej.

— Aman se je razjezik nad menoij . . .

Vasti je zasikala.

— Aman?

— Agageus Aman.

Zgrosele so se.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašala kraljica razburjeno. — O, Mardohej!

Jairov sin je na kratko vse povedal.

— Pred nekaj dnevi sem stal pri vratih Visoke palače in sem se razgovarjal s stražo. Žalosten in obupan sem bil. Godrnjal sem zoper Gospodovo odredbo v začudenju, da pravični poginejo, hudobni pa so povišani. Glas trombe je zadonel, slišal se je klic: Aman, visokost, prihaja, na kolena! In jaz nisem pokleknil, zastonj sem se trudil: neka čudna jeza se mi je vzbudila v srcu in začutil sem nepremagljivo željo, da bi kljuboval hudobnežu vseh hudobnežev, katerega zločini so mi znani . . .

Vasti je vzdihnila.

— Sel je ošabno. Vojaki so pokleknili. Jaz ne. Zagledal me je in zarentačil: Hej! Kdo si, ti potepuh? Povedal sem mu, da sem Jairov sin. Jud? Da. Razsrdil se je. Jud, ali ne poznaš kraljevega ukaza? Poznam. Poklekni! Ne. In povedal sem mu: le pred Bogom in njegovim zemeljskim namestnikom upognem koleno, pred teboj ne. In nisem pokleknil!

Kraljičine oči so se zasvetile.

— Vojakom je zaklical: ubijte ga! Vojaki so me napadli. Toda Aman se je premislil. Vojake je ustavil in mi zažugal s pestjo: „Jud! Tvoja smrt mi je za to premajhno zadoščenje!“ S tem se je obrnil in odšel v kraljevo palačo . . . Ta naredba je Amanovo maščevanje!

Spokorno se je tolkel po prsih in se solzil.

— Ne jokaj! — je dejala kraljica Estera vsa ganjena. — Jaz bi bila storila ravno tako!

Sklenila je roke in obotavlja se zrla predse.

— O Bog, kaj naj storimo?

Žalostna tihota je zavladala.

— Pusti me noter! — se je slišalo od zunaj.

— Ni mogoče, — je dejal čuvaj.

— Govoriti moram s kraljico.

— Zapoved se glasi: nikdo ne sme vsopiti!

Vasti se je zganila.

— To je Artembares!

Od zunaj se je slišalo ruvanje.

— Fajdime, pusti ga noter!

Fajdime je tekla k vratom.

— Artembares!

Norec je prihrumel v dvorano in je pred kraljico pokleknil.

— Aman!

Izpod obleke je privlekel pismo s pečatom.

— Naredba . . . Na kraljevi mizi sem jo našel.

Bila je Kserksova naredba zoper Jude.

— Vse mi je znano! Mitridates mi je povedal

. . . Sedaj prihajam od njega . . . Aman, ta vrag!

Škripal je z zobmi.

Govori!

Norec je zasmrčal.

(Dalje prihodnjič.)

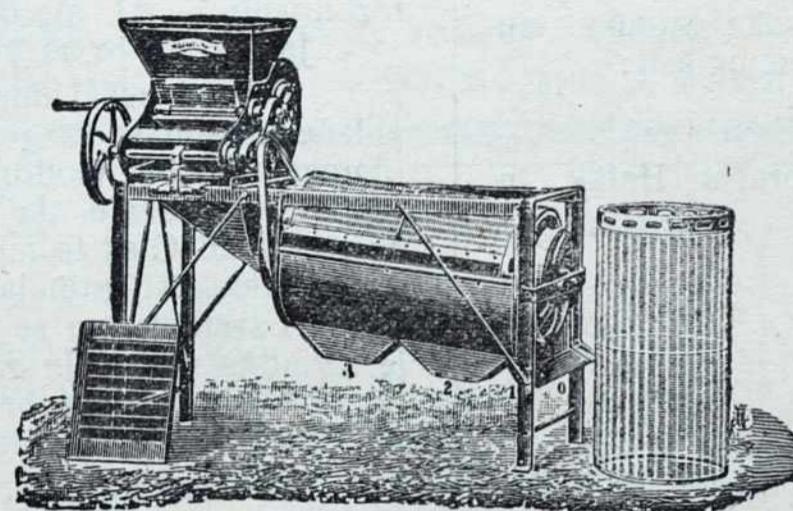
POLODELSKI MAŠINI KAK:

MAŠINI ZA SEJANJE, — TRIJERJI, — TRIJERJI TÜDI TAKŠI, KI SILJE NA 4 TALE RAZTALAO, — SLAMOREZNICE I REPOREZNICE, — PREŠE I MLINI ZA GROZDJE

so prišli dva vagona i se lehko ogledajo hrez obvezne na küp i vsaki dan pri

ČEH & GÁSPÁR v MURSKOJ SOBOTI.

Vsi mašini se dobijo na rate na eno ali dve leti, takisto se dobijo mlatilni mašini, motori itd. ali pa inači pod tako ugodnimi pogoji.

Nadale se dobri tüdi tam:

Vse vrste umetnoga gnoja to je Tomažova žlindra, Superfosfat, kalijova sol, apne dušik, Nitrofoskal, Čilski soliter itd. po najnižjih pri vekšem odjemih po originalnih fabričnih cenah.

ČEH & GÁSPÁR

trgovina z
mešanim blagom

MURSKA SOBOTA.

NAJKRAĆI I NAJBOLJI PUT
IZMEDJU
EUROPE I AMERIKE